

עמיתי מיתר ומקבלי התואר "דוקטור לפילוסופיה" לשנת תשע"ג

מרכז צבי מיתר
ללימודי משפט מתקדמים

TEL AVIV UNIVERSITY אוניברסיטת תל-אביב

מרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים

מרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים אשר נחנך בשלהי תשס"ז מבטא את מחויבות הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן לקידום התארים המחקריים במשפטים מתוך כוונה להכין את בוגריה לעמדות מנהיגות בתחומי השפיטה, הממשל, הארגונים החברתיים, הכלכלה והפרקטיקה המשפטית.

המרכז מציע מגוון תכניות לימוד לתלמידי מחקר בשלוש מסגרות: לימודים לקראת תואר שני עם תזה; לימודי תואר שלישי; ומסלול ישיר לתואר שלישי, אשר מכשירים מומחים בשדות המשפט השונים. המרכז משמש כחממה לעילית המשפטית של ישראל ומהווה מוקד של יצירה מחקרית עשירה של סטודנטים שמרביתם מקדישים את כל זמנם למחקר. תוצרי המחקרים המבוצעים במרכז מניבים ספרים ומאמרים ומרימים בכך תרומה חשובה לא רק לספרות המשפטית הישראלית והבינלאומית, אלא גם לחברה ולתרבות בישראל באופן כללי.

בשונה מתכניות אחרות ללימודי משפט מתקדמים בישראל וממרבית התכניות בעולם, תכנית הלימודים של מרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים גובשה במיוחד עלימנת להשיג מטרות אלה והיא כוללת אוסף עשיר של קורסים ייעודיים בעברית ובאנגלית הנלמדים בכיתות קטנות וכן סדנאות וסמינרים. תכנית לימודים זו נבנתה כדי לספק לתלמידי המרכז כלים לקידום המשימה המחקרית שלהם בסביבה העוררת הליכים מתמשכים של התמקצעות וגלובליזציה. כל אלה מועברים על ידי סגל ההוראה המוביל בישראל, כאשר הוא מתוגבר במספר משמעותי של פרופסורים נספחים ופרופסורים אורחים ממיטב האוניברסיטאות בעולם. הקבוצה המחקרית הצעירה והתוססת של המרכז נהנית ממלגות קיום (המותנות בהקדשת זמן מלא למחקר), מסביבת עבודה תומכת הבאה לידי ביטוי בספריה ברמה בינלאומית ובחדרי עבודה ייעודיים באגף פרנסיס ומארי פרנס מינקוף, וכמובן מהנחיה ולימודים ברמה אקדמית בינלאומית על ידי מיטב החוקרים והמרצים.

כחלק ממסלול ההכשרה לדוקטורט, יכולים המעוניינים לבלות סמסטר מחקר באוניברסיטאות עילית כגון ייל והארוורד. השילוב של סמסטר כזה עם תכנית ייעודית ועשירה, במסגרתה נחשפים לתלמידי המרכז לעשרות מומחים ידועי שם למשפטים ממיטב בתי הספר בעולם, הופך את התכנית שמציע המרכז לחלופה אטרקטיבית במיוחד ללימודים מתקדמים בחו"ל.

עמיתי מיתר הינה קבוצה נבחרת של תלמידי תואר שני ושלישי, מצטיינים, במרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים.

קרן משפחת צבי ועפרה מיתר בע"מ

קרן משפחת צבי ועפרה מיתר תורמת לקשת רחבה של פרויקטים בתחום החינוך והתרבות בארץ ובחו"ל. תמיכתה של הקרן במרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים של הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן באוניברסיטת תל-אביב הינה המשך טבעי לפעילותה של הקרן, לאור הרקע המשפטי של מייסדה והמממן שלה, מר צבי מיתר. מר מיתר למד משפטים בפקולטה למשפטים של האוניברסיטה העברית בירושלים והקים משרד עורכי דין בשנת 1962. המשרד אשר הקים הפך ברבות השנים לאחד המשרדים הגדולים והמובילים בישראל בתחום המשפט התאגידי והמשפט העסקי הבינלאומי. כיום מוכר המשרד בשמו מיתר ליקוורניק גבע לשם טל, הממוקם באזור הבורסה ברמת גן. על אף שמר מיתר עבר להתגורר בלונדון בשנת 2001, המשרד עדיין נושא את שמו והוא משמש לו יועץ.

במקביל לעיסוקו כעורך דין, בין השנים 1983-1995, כיהן מר צבי מיתר כיו"ר לשכת עורכי הדין בתל-אביב ובמשך 12 שנה היה חבר בוועדה למינוי שופטים בישראל.

בין הגופים והפרויקטים הנתמכים ע"י הקרן בישראל נמצאים:

- האופרה הישראלית: תמיכה ב"מיתר אופרה סטודיו" בית הספר להכשרת זמרי אופרה ישראלים צעירים ומצטיינים והפיכתם לעתודת זמרי האופרה בישראל, חסות ל"אופרה בפארק": העלאת אופרות לציבור הרחב בפארק הירקון מידי קיץ, חסות לאופרה הישראלית המקורית "מסע אל תום האלף" מאת א.ב. יהושע ויוסף ברדנשווילי ולפסטיבל האופרה במצדה שהשיקה האופרה ביוני 2011 מנכ"ל הקרן, דפנה מיתר-נחמד, משמשת יו"ר אגודת ידידי האופרה בישראל.

- בית ש"י עגנון בירושלים

- בית הספר לצילום "מוסררה" בירושלים

- קרן מלגות לסטודנטים למשפטים מהעדה האתיופית, אשר קמה ביוזמת משרד מיתר ליקוורניק גבע לשם טל, לכבוד צבי מיתר עם פרישתו מהשותפות

- מלגות לסטודנטים מצטיינים באוניברסיטאות בארץ ובחו"ל

- מרכז צבי מיתר לחקר לוחמת יבשה, לטרון

מסיימי **דוקטורט**

ד"ר רפאל (רפי) ביטון ריגול – הגשר לליברליזם

מנחה: פרופ' חיים גנז

דוקטור ביטון הוא בעל תואר ראשון ושני במשפטים ובעל תואר דוקטור במשפטים מאוניברסיטת תל אביב. לפני היותו מילגאי של מרכז צבי מיתר, כיהן כסגן נשיא בחברת טכנולוגיה ציבורית קנדית וכמנכ"ל חברת מיחשוב ישראלית. הוא עמית הוראה באוניברסיטת תל אביב ובאוניברסיטת חיפה, המתמחה בתחומי המודיעין, הביטחון הלאומי והמשפט ובאתיקה של יחסים בינלאומיים ומשפט ציבורי. לאחרונה, מונה לשיפוט מאמרים בתחומים אלו בכתב העת היוקרתי *American Political Science Review*. בנוסף, שהה באוניברסיטת ברקלי כעמית מחקר באחד ממרכזי הפקולטה למשפטים. ד"ר ביטון מרצה בפורומים שונים בנושאי מודיעין ומשפט ובכלל זה בוועידות אקדמיות ברחבי העולם ובפני אנשי מערכת הביטחון.

עבודת הדוקטורט של רפאל עוסקת בשאלת המסגרת הנורמטיבית להסדרת ריגול בין מדינות. היקף הריגול עצום. מידת השפעתו על היחסים הבינלאומיים ומעגלי הנזק שלו רחבים. ובכל זאת, נראה שהתיאוריה של היחסים הבינלאומיים ושל המשפט הבינלאומי שותקת ביחס אליו במידה רבה. עבודתו של ביטון מנסה לגשר על ריק אקדמי זה. העבודה מניחה מסגרת תיאורטית להצדקת ריגול, תוך שהיא מציעה הסבר על פיו הריגול משמש לפתרון בעיה אינהרנטית של הליברליזם ביחסים הבינלאומיים ובתוך כך ליישב שורת סתירות ביחסי המשפט הבינלאומי והריגול.

ד"ר שמעון ארז בלום

"המחתרת היורידית": השתלבותם של עורכי־דין יהודים במאבק הציוני בשנים 1938–1947 בפלשתינה־א"י

מנחים: פרופ' נטע זיו ופרופ' רון חריס

עבודת הדוקטורט מתחקה אחר השתלבותם של עורכי דין יהודים במאבק הציוני בשישה מקרי בוחן הלקוחים ממשפטי מחתרות, קרקעות והעפלה בשנים 1938–1947 בפלשתינה־א"י. כחלק מאותה בחינת ההשתלבות של עורכי הדין נחקרו, בין היתר, יחסי עורכי הדין עם שחקנים רלוונטיים מרכזיים ובפרט חברים בהנהגה הציונית ומשפטנים בריטיים ופל־סטניניים. נקודת המוצא בעבודה היא כי חברי "המחתרת היורידית" עסקו בעריכת־דין ציבורית־לאומית (cause lawyering/ public-national lawyering) לפי הפרדיגמה הקיימת בספרות המחקר. בפרדיגמה זו טרם נעשה שימוש במחקר ההיסטוריה־המשפטי הישראלי. אחת מהטענות העיקריות בעבודה היא כי עורכי דין אלה היוו "מחתרת יורידית" שהייתה בעיקרה בעלת משקל סגולי ממשי ולעיתים משמעותי בהתוויית ההתפתחות הקונקרטית של המאבק הציוני בפרשות שנבחנו חרף כפיפותם של עורכי הדין להנהגה הציונית. טענה עיקרית נוספת היא שהחיבור בין המשפט למאבק הלאומי באותה עת לא היה חיבור הרמוני. עורכי הדין פעלו במסגרת כללי הזירה המשפטית שעוצבה ע"י השלטון המנדטורי ופועלם המקצועי ביטא כפיפות והכרה דה־פקטו בקיומה של ההגמוניה הבריטית. מצב זה הוביל, לעיתים, לעימותים בין עורכי דין לבין נאשמים או בין עורכי דין לפעילים בהנהגת הארגון הציוני וכן לעימותים בין עורכי הדין עצמם.

לשמעון תואר ראשון במשפטים מטעם האוניברסיטה העברית בירושלים ותואר שני במשפטים (בהצטיינות) ותואר "דוקטור למשפטים" מטעם אוניברסיטת תל־אביב. שמעון הוא מרצה מן החוץ בבית הספר למשפטים ובמחלקה למנהל ומדיניות ציבורית במכללה האקדמית ספיר וכן מנהל התכנית לעזרה משפטית לקהילה במחלקה למינהל ומדיניות ציבורית במכללה האקדמית ספיר.

ד"ר תמיר מוריץ

מחקר במדים: עריכת ניסויים רפואיים וצבאיים בחיילים – דין ואתיקה

מנחים: פרופ' שי לביא ופרופ' עמוס שפירא

המחקר עוסק בניסויי ובמעין־ניסויי אנוש שעורכים צבאות בהשתתפות חיילים. הוא נפתח בסקירה של ההיסטוריה של התחום ולאורה מציע התבוננות שונה מן המקובלת על עשייה זו. כן, נטען במחקר, כי הקטגוריה של ניסויים רפואיים אינה ממצה וכי קיימות ארבע קטגוריות רלבנטיות: האחת, ניסויים רפואיים בהשתתפות חיילים; השניה, ניסויים באמצעים צבאיים; השלישית, אימונים צבאיים בעלי מאפיינים של ניסויי אנוש; והרביעית, מתן תכשירים בלתי מאושרים במצבי לחימה או לקראתה. המשותף לקטגוריות אלו הוא מושאי המחקר בעלי מאפיינים הייחודיים – החיילים.

בעזרת הספרות האנתרופולוגית, הסוציולוגית והפסיכולוגית העוסקת בצבאות, המחקר פונה לבחון את מאפייניו של החייל כמושא מחקר וכמשתתף בפעילות מעין־מחקרית. המחקר מצביע על שורה של קשיים, ההופכים את החייל למושא מחקר המצריך התייחסות מותאמת וייחודית. בעניין זה מציע המחקר להימנע מלהתייחס לאוכלוסיית החיילים כמקשה אחת ותחת זאת משרטט מאפיינים שונים העשויים להשפיע על רמת הפגיעות של המשתתפים במחקרי ובמעין־מחקרי האנוש.

על בסיס הטיפולוגיה של הפעילויות הצבאיות הרלבנטיות והמאפיינים הייחודיים לחיילים כמשתתפים במחקרי ובמעין־מחקרי אנוש, בוחן המחקר איזו תשתית משפטית ואתית מתאימה לעמוד בבסיס כל אחת מן הקטגוריות. המסגרת התיאורטית שנבחרה לדיון המשפטי והאתי היא גישת העקרונות (Principlism) הרווחת בביו־אתיקה. תוך דיון בעקרונות האוטונומיה, התועלת והצדק, ובחינת ההיררכיה הראויה ביניהם, המחקר מצביע על הקשיים בהתאמתה של גישת העקרונות לארבע הקטגוריות שאופיינו במסגרתו.

לבסוף, על בסיס התבוננות שהתגבשו במסגרתו, מציע המחקר עקרונות להסדרת הקטגוריות השונות שעליהן הצביע.

ד"ר גליה שניבויים עבירות של ניצול מיני ביחסי סמכות: מַעְבָּר לליברליזם ולפמיניזם רדיקלי

מנחים: פרופ' שי לביא (אוניברסיטת תל־אביב) ופרופ' אלן ברודנר
(אוניברסיטת טורונטו)

גליה היא בוגרת המסלול הישיר לדוקטורט באוניברסיטת תל־אביב (תואר ראשון ותואר שני במשפטים, בהצטיינות יתרה, גם הם מאוניברסיטת תל־אביב). במהלך לימודיה שהתה גליה במשך שנה כחוקרת אורחת באוניברסיטת טורונטו. השנה משמשת גליה עמיתת פוסט־דוקטורט באוניברסיטה העברית בירושלים, וכן מלמדת קורס מתקדם בתיאוריה של משפט פיליפי באוניברסיטת תל־אביב. במהלך לימודיה זכתה גליה במלגות ובפרסים רבים, ביניהם פרס דן־דוד לחוקרים צעירים לשנת 2010. תחומי העניין של גליה כוללים משפט פיליפי, תיאוריה פוליטית וסוציולוגית, ופילוסופיה של המשפט. גליה מתמקדת בחקר "החלק הספציפי" של הקוד פיליפי – תחום מתפתח בתיאוריה המשפטית העוסק בנייתן עבירות פליליות תוך שילוב מחקר היסטורי ותובנות ממדעי החברה.

הדוקטורט של גליה מציב במרכזו קטגוריה חדשה של עבירות מין האוסרות על ניצול מיני ביחסי סמכות, כגון היחסים שבין מעביד לעובד, מורה ותלמיד, רופא ומטופל. בישראל, כמו במקומות רבים בעולם, מקרים של ניצול סמכות חדרו לתודעה הציבורית (פרשת קצב היא דוגמה ישראלית בולטת), ועוררו שאלות עקרוניות בדבר ממשל, אתיקה ומגדר. הספרות המשפטית בתחום נטתה, עד כה, לנתח עבירות אלה תוך שימוש בשתי מסגרות תיאורטיות מוכרות: ליברליזם ופמיניזם. נקודת המוצא של המחקר היא דחייה של שתי פרספקטיבות אלה גם יחד, כבלתי ראויות עבור עבירות ניצול ביחסי סמכות. תחת זאת, פונה המחקר לתיאוריה פוליטית של סמכות ובאופן ספציפי, לתיאוריית הבירוקרטיה של מקס וובר, על־מנת להציע הבנה מחודשת של עבירות אלה. טענת המחקר בתמצית, היא, כי האיסורים הפליליים החדשים על מין ביחסי עבודה, טיפול, וחינוך נועדו להגן על בני־אדם מפני ניצול לרעה של כוח בירוקרטי – "כוח המְשָׁרָה" – בשורה של מערכות וזירות כגון יחסי עבודה, יחסי טיפול, מערכת החינוך והצבא המודרני. עבירות אלה הן חדשניות בכך שהן מניחות (ואוסרות) טכניקה ייחודית של ניצול, שעניינה שימוש ב"כאריזמה של המשרה" לצורך קיום מגע מיני. תובנות אלה מספקות הסבר קוהרנטי לחקיקה הקיימת ולפסיקת בתי־המשפט ובה בעת, קוראות לבחינה מחודשת של ההפללה של עבירות אלה כעבירות מין ולשקילת אופני הסדרה חלופיים.

ד"ר יאיר תירוש

שימוש של קבוצות שלטוניות באמצעים קיצוניים וחרिגים במאבק נגד הטרור

מנחה: פרופ' גד ברזילי

עבודת המחקר מתמקדת בסוגיה בעלת חשיבות מרכזית במאבק נגד טרור והיא: האם קיימים מצבים בהן, על פי החוק, רשאית מדינה להשתמש באמצעים חריגים וקיצוניים, כגון הריגת אדם בפעולה מקדימה וממוקדת. סוגיה זו נבחנת, במסגרת העבודה, משני נדבכים מרכזיים הקשורים זה בזה: בנדבך הראשון נבחן הבסיס המוסרי של הסוגיה (מוצגות עמדות פילוסופיות עיקריות בסוגיה). בנדבך השני נערך דיון ביקורתי בהסדרים המשפטיים בדמוקרטיות שונות ובישראל. העבודה מתמקדת בשלוש שאלות מרכזיות: 1. האם ייתכנו נסיבות קיצוניות שבהן הריגה של אדם על ידי המדינה לצורך הצלת חייהם של בני אדם אחרים מוצדקת מבחינה משפטית ומוסרית, וזאת בלי שניתנה לאותו אדם הזכות להתגונן בהליך משפטי הוגן? 2. מהם ההסדרים המשפטיים הקיימים כיום בסוגיה זו במשפט הבינלאומי הפומבי ובמערכות משפטיות במדינות שונות כגון צרפת, ארצות הברית, בריטניה וישראל? האם הסדרים אלה מתמודדים בצורה ראויה עם דילמות משפטי טיות ומוסריות העולות בסוגיה זו? 3. מהם העקרונות המנחים בקביעת ההסדר המשפטי הראוי בסוגיה זו ומהם מנגנוני הפיקוח המתאימים להבטחת מימוש העקרונות האמורים? העבודה מוקדשת לזכרו של פרופ' ליאון שלף ז"ל ששימש כמנחה בשלבים הראשוניים של כתיבתה של העבודה.

עמיתי מיתר
תלמידי
תואר שלישי

אסף אקשטיין איזונים ובלמים ברגולציה אותה מנהיגה רשות ניירות ערך הישראלית

מנחה: פרופ' שרון חנס

אסף מחזיק בתואר ראשון ממכללת קרית אונו (בהצטיינות יתרה) ובתואר שני מאוניברסיטת בר־אילן (בהצטיינות). במקביל ללימודי התואר השלישי שהה (במהלך סמסטר אביב 2013) בתכנית לממשל תאגידי של אוניברסיטת הרווארד. מאמר שכתב בנושא "עירוב מטרות בעֶבֶרֶת המניפולציה בניירות־ערך" צפוי להתפרסם בכתב העת משפט ועסקים. שני מאמרים נוספים (באנגלית ובעברית) המבוססים על עבודת הדוקטורט של אסף, הושלמו ויוגשו לפרסום. אסף מלמד את הקורס "היבטים פילייליים בניירות ערך" באוניברסיטת תל אביב. בעבר התמחה במשרדו של עו"ד ציון אמיר, בו המשיך לעבוד כעורך דין למשך תקופה קצרה עד לתחילת לימודי התואר השלישי.

מחקרו של אסף מתמקד בבחינת מנגנוני הפיקוח על הרגולציה אותה מנהיגה רשות ניירות הערך הישראלית ובמנגנוני השיתוף המלווים אותה. הבחינה מתבצעת במבט השוואתי על הנעשה בארצות הברית, בריטניה, גרמניה ואוסטרליה ומראה כי הרשות הישראלית חסרה מנגנונים משמעותיים כדוגמת ניתוח כשל שוק עובר לייזומה של רגולציה, ניתוח עלות תור עלת, שיבוצם של מנגנונים לייצוג קהלים שונים במבנה המוסדי של הרשות, תכנית לבחינת תלונות כנגד תפקודה של הרשות ועוד. בנוסף, כולל המחקר ניתוח אמפירי שמצביע על רגולציה תלוית נתיב (Path Dependent) של הרשות הישראלית בין השנים 2002 - 2009, לעומת רגולציה גמישה יותר של הרשות האמריקאית שנבחרה כקבוצת בקרה. לבסוף, מציע המחקר אימוצם של מנגנוני פיקוח ושיתוף תוך עמידה על המגבלות המאפיינות אותם והעלויות הכרוכות באימוצם.

נטלי דודזון

תביעות נזיקין טרנס לאומיות: בין צדק ליחיד לצדק קהילתי

מנחים: פרופ' ליאורה בילסקי וד"ר אביחי דורפמן

נטלי בוגרת התוכנית המשולבת בין King's University Paris I Panthéon-1 College London Sorbonne אשר מקנה תואר ראשון במשפטים מכל אחת מהאוניברסיטאות לאחר לימודים מחולקים באופן שווה בין שתי המדינות (1997). היא בעלת תואר שני במשפטים (בהצטיינות) מאוניברסיטת לונדון (1999). נטלי עבדה כמתמחה וכעורכת דין בתחום המסחרי והחברות במשרד פרטי (2001-1999 ו-2006-2005) ובמחלקה המשפטית של בנק גדול (2006-2009). כמו כן, נטלי לימדה צרפתית באוניברסיטת מישגן באן ארבור (2002-2004). כיום נטלי תלמידה במסלול הישיר לדוקטורט במרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים, ומשמשת עוזרת מחקר לפרופ' ליאורה בילסקי.

במחקרה בוחנת נטלי מפרספקטיבה סוציולוגית והיסטורית מנגנון להגנה על זכויות האדם שפותח בארה"ב: תביעות נזיקין טראנסלאומיות. לצד פיתוח המשפט הבינלאומי הפלילי, גוברים הקולות לשימוש בתביעות נזיקין במקרים של הפרות חמורות של זכויות אדם. כיום ארה"ב הינה המדינה היחידה בעולם המאפשרת לקורבנות של עינויים, מכל רחבי העולם, לתבוע את המעוולים בתביעות נזיקין בארה"ב, גם כשאינן קשר בין העובדות והצדדים לפורום, מלבד האפשרות הפיסית למסור לנתבע כתב תביעה בשטח השיפוט. נטלי בוחנת את ההשפעה של תביעות אלה על הפוליטיקה והשיח הציבורי במדינות בהן קרו העינויים. נטלי מתמקדת בשני מקרי מבחן, פרגוואי והפיליפינים. עבור מומחים במשפט הבינלאומי של זכויות האדם, שני המקרים מהווים הצלחה גדולה של משפט זכויות האדם הגלובלי. בניגוד לספרות הקיימת, נטלי בוחנת את הסוגיה מנקודת מבט ביקורתית ואמפירית, ונעזרת בתיאוריות הנזיקין ושל הצדק המעברי. במרכז הדיון עומדות הפרשנויות המקומיות שניתנות למשפט הבינלאומי.

איתי פיגנבאום

עניין אישי בחוק החברות – ניתוח כלכלי והתנהגותי

מנחה: פרופ' שרון חנס

איתי מחזיק בתואר ראשון מאוניברסיטת תל־אביב ותואר שני מ־Columbia University. לאיתי מספר פרסומים בתחום דיני התאגידים אשר צוטטו בפסקי דין. איתי שימש בעבר כמרצה מן החוץ במרכז הבינתחומי הרצליה וכיום הינו עוזר הוראה לקורס ״דיני תאגידים״ בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב.

עסקאות בעלי עניין עומדות במרכז סדר היום של המחקק והרגולטור הבאים להתמודד עם פעילות מזיקה של בעלי שליטה בחברות ציבוריות. בקליפת אגוז, עסקת בעלי עניין הינה עסקה שהחברה כורתת עם בעל השליטה בה, נושא משרה בה או מקורב של אילו מהם. בניגוד לעסקה בתנאי שוק בין צדדים זרים, עסקת בעלי עניין מעלה חשש של ניתוב רווחים השייכים לכלל בעלי מניות לידיהם של מקרובים להנהלה. מחקרו של איתי בוחן ומנתח את שני התנאים הנחוצים להצלחת ההסדר המעוגן בחוק החברות: (1) הגדרה ממצה של העסקאות הנתפסות בתחולתו; ו־(2) ניפוי הגופים הנמצאים בניגוד עניינים מהצבעה על אישור העסקה. המחקר משלב ניתוח כלכלי ביחד עם תובנות מתחום הפסיכולוגיה ההתנהגותית.

אולגה פרישמן

Comparing Constitutional Courts

מנחה: פרופ' איל בנבנשתי

לאולגה תואר ראשון במשפטים (בהצטיינות יתרה, ראשונה במחזור) וניהול (בהצטיינות) מאוניברסיטת תל אביב וזאת במסגרת התכנית החד-תחומית לתלמידים מצטיינים ע"ש עדי לאטמן. במהלך לימודיה, אולגה שימשה כעוזרת מחקר, עוזרת הוראה, חברת מערכת עיוני משפט ורכזת הפרוייקט ההתנדובתי חונכות אישית. היא התמחתה בבית המשפט העליון בלשכתו של כבוד הנשיא (בתוארו כעת) גרוניס. היא הציגה את עבודתה, בין השאר, בכנסים באוניברסיטת הרווארד. בשנת הלימודים 2011-2012, אולגה הייתה חוקרת אורחת ב-Institute for Global Law and Policy באוניברסיטת הרווארד. היא בין היוזמות והמארגנות של קבוצת הקריאה בתיאוריה והפילוסופיה של המשפט וכן של הכנס הבינלאומי לחוקרים צעירים במשפטים שיתקיים ב-2013 במרכז מיתר (יחד עם אלדר הבר).

מחקרה של אולגה עוסק בהשוואה בין בתי משפט המבצעים ביקורת שיפוטית במשפט חוקתי השוואתי. בחלקו הראשון של המחקר, אולגה טוענת, בהתבסס על תיאוריות מתחום ההתנהגות הארגונית, כי בתי המשפט נבדלים זה מזה בזהות הארגונית והתדמית הארגונית שלהם. לפיכך, על מנת להשוות בין בתי המשפט, יש להבין תחילה את ההבדלים הללו. חלקו השני של המחקר מדגים הבדלים אלו על שלושה מקרי מבחן - בית המשפט העליון האמריקאי, בית המשפט העליון הישראלי ובית המשפט החוקתי הדרום אפריקאי. עבור כל אחד מבתי משפט אלו, הזהות הארגונית מנותחת על בסיס אתרי האינטרנט הרשמיים של בתי המשפט והתדמית הארגונית מנותחת על בסיס הצגת בית המשפט הלאומי בחו"ר מרי הלימוד של הקורס במשפט חוקתי של המדינה הרלבנטית. בחלק השלישי, על בסיס תיאוריה של שדות ארגונים, אולגה טוענת כי ניתן להניח כי הבדלים אלו בזהות ובתדמית הארגונית ילכו וישתנו כתוצאה מחיזוק הקשרים הטרנס לאומיים בין בתי המשפט השונים.

שי שטרן

ההגנה על אובדן הקהילה בגדרי הזכות לקניין: לקראת כינונו של הסדר קנייני חדש בדיני הנטילה השלטונית

מנחה: פרופ' חנוך דגן

לשי תואר ראשון (בהצטיינות) מן הפקולטה
למשפטים באוניברסיטת בר אילן. במהלך
לימודיו זכה שי באות הצטיינות הדקאן ושימש
חבר מערכת כתב העת "מחקרי משפט". שי
עבד כעורך דין בתחום הליטיגציה והמקרקעין
במשרד ש. הורוביץ ושות', וכן שימש עוזר הוראה
לדר' אביטל מרגלית, פרופ' גדעון ספיר ופרופ'
חנוך דגן.

במרכז עבודת המחקר של שי ניצב המתח בין היחיד, הקהילה אליה הוא משתייך, והמדינה. מתח זה מאפיין את החברה האנושית בעולם המודרני בו אנו חיים, כאשר המחקר מבקש לבחון מערכת יחסים מורכבת זו באמצעות מופע משפטי בו קיימת מעורבות של כלל הגורמים האמורים: דיני הנטילה השלטונית. במסגרת המחקר מבקש שי להציע הסדרה קניינית ראויה בדיני הנטילה השלטונית, שעה שזו מביאה להפסקת פעילותה של קהילה גיאוגרפית. תוך התבססות על הגישה הפלורליסטית לקניין, מבקש המחקר להתחקות אחר האיזון הראוי בין הערכים השונים העומדים בבסיסה של זכות הקניין, זאת בניסיון ליתן משמעות הן לבחירתו של חבר הקהילה באורח חיים המתאפיין ברמות שונות של שיתוף, והן להשפעותיה של בחירה זו על אישיותו של חבר הקהילה וזהותו העצמית.

עמיתי מיתר
תלמידיו

תואר שני

אורה בלום

תפקיד המשפט בכינונם של מודלים של בעלות חלקית

מנחה: פרופ' חנוך דגן

לאורה תואר ראשון במשפטים מאוניברסיטת בר־אילן, ותואר ראשון בספרות ופילוסופיה מאוניברסיטת תל־אביב (בהצטיינות). היא מגשרת מוסמכת מהמוסד ליישוב סכסוכים בסנטה־קלרה, קליפורניה, ומנחת קבוצות מוסמכת מאוניברסיטת תל־אביב. אורה עבדה במשך מספר שנים במשרד עורכי־דין אזרחי, הנחתה סטודנטים בבית הספר למנהל עסקים בסטנפורד, ומשנת 2006 היא מנחה קלינית בתכנית לדיור, קהילה ומשפט, בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל־אביב.

משבר האשראי של שנת 2008 גרם לזעזוע עמוק בתחום הדיור בחלקים נרחבים בעולם. היו לו ועודן, השפעות כלכליות וחברתיות גלובאליות, חסרות תקדים, אשר אילצו ממשלות רבות לשבת ולבחון מחדש את מדיניות הדיור שלהן. במרכז המחקר של אורה מודלים חדשים בתחום הדיור שהחלו להתפתח בעשורים האחרונים בארצות הברית, אנגליה, ואוסטרליה כחלק ממדיניות ממשלתית לקידום דיור בר־השגה. צורות קנייניות אלו המכונות 'shared equity homeownership' או בעברית - 'בעלות חלקית', הן תולדה של חשיבה יצירתית המפ־גישה בתוך צורה קניינית אחת את הפרט, המדינה, השוק והקהילה. מודלים אלו משרטטים מחדש את הגבולות בין הפרטי לציבורי; יוצקים מחדש את התוכן והתפקידים של כל אחד ממרחבים אלה, ומאתגרים בדרכים שונות את התפיסה המקובלת של בעלות קניינית. המבנה הדואלי שלהם חולק את הזכויות והחובות בנכס בין ה"בעלים־מחזיק" המתגורר בנכס, לבין ה"בעלים הסביל" שהוא תאגיד ציבורי או פרטי, שתפקידו לסבסד את רכישת הנכס בדרגות ובאופנים שונים; לכפות הגבלות חוזיות על אופני השימוש בנכס ומכירתו, ולשמר שליטה למטרות שונות הנעות בין אינטרסים כלכליים לבין אינטרסים חברתיים־ציבוריים. אינטראקציה ייחודית זו מובילה לשינוי מבני ותפיסתי עמוק, לשבירה הדרגתית של תבניות חשיבה מקובלות, ולאימוץ דפוסי התנהגות חדשים של כל אחד מהשותפים. המחקר מנסה להעריך את ההשפעות של מודלים אלו מנקודת המבט של הפרט, התאגיד המסחרי והקהילה.

עומר יחזקאל

פיצוי הסתברותי במצבי אי ודאות ביחס ליסוד העוולתי

מנחה: פרופ' אריאל פורת

עומר הוא סטודנט במסלול המואץ לתואר ראשון ושני מחקרי. הוא שימש כעוזר מחקר של פרופ' אריאל פורת, ד"ר אבי טבח ופרופ' עמרי ידלון. כיום הוא עוזר הוראה של פרופ' אריאל פורת בקורס "דיני חוזים" במכללה האקדמית ספיר, ובקורס "דיני נזיקין" באוניברסיטת תל-אביב.

מחקרו של עומר יחזקאל הינו בתחום דיני הנזיקין. בתי המשפט בארץ ובעולם ריכזו במקרים מסויימים את הדרישה הראייתית להוכחת הקשר הסיבתי. כך, כאשר קיים קושי מובנה בהוכחת הקשר הסיבתי, פוסקים בתי המשפט במקרים חריגים פיצוי הסתברותי, מתוך הנחה שפיצוי כזה מספק למזיק תמריצי התנהגות יעילים. עבודת המחקר של עומר עוסקת במצבים שבהם אי הודאות נוגעת ליסוד העוולתי שבהתנהגות הנתבע, זאת להבדיל מאי ודאות הנוגעת לקשר הסיבתי. מצבים אלו מתקיימים כאשר לא ברור כיצד הנתבע התנהג או כאשר לא ניתן לזהות את המזיק מבין קבוצת מזיקים אפשריים. המחקר מתמקד בניתוח תמריצי ההתנהגות של הנתבע במצבים אלו, תחת המשטר המשפטי הנוהג, ותחת משטר משפטי חלופי של פיצוי הסתברותי.

מוחמד מואסי

(שם זמני): ניתוח כלכלי של הגנה על ביטויים

מנחה טרם נקבע

מוחמד מתעניין בניתוח הכלכלי של המשפט, וספציפית בניתוח הכלכלי של דיני הנזיקין, דיני הקניין והקניין הרוחני, דיני התאגידים ודיני ניירות הערך. נושא המחקר של מוחמד הוא "ניתוח כלכלי של הגנה על ביטויים". מוחמד טוען בעבודת המחקר שלו שהדרך שבה המשפט מגן על ביטויים גורמת לעיוותים בהענקת ההגנה. בין עיוותים אלו, לטענתו של מוחמד, המשפט אינו מעניק הגנה לביטויים אשר היו אמורים להיות מוגנים. תוצאה זו אינה זוכה להסבר בספרות המשפטית וראוי לבחון אותה לעומק.

מוחמד זכאי לתואר ראשון במשפטים מאוניברסיטת תל-אביב ותלמיד שנה ראשונה במסלול המחקרי במרכז צבי מיתר לקראת תואר שני. מוחמד היה התלמיד היחיד בשנתון שלו אשר עבד כעוזר מחקר, לד"ר דוד שור, כבר במהלך שנה א' ללימודיו לתואר הראשון. בשנה ג' שימש כעוזר מחקר של פרופ' אהוד קמר, וברשות להגבלים עסקיים עם פרופ' דייוויד גילה. כמו כן, היה חבר מערכת בכתב העת "מעשי משפט", חונך בתכנית החונכות האישית וחונך בתכנית האוריינטציה בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל-אביב.

דלית פליישהקר עיצוב רגולציה פיננסית גלובלית

מנחה: פרופ' רועי קרייטנר

דלית הינה בוגרת תואר ראשון במשפטים, בהצטיינות, מהפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב. במהלך לימודיה זכתה דלית, פעמיים, בתעודות הצטיינות מטעם הדקאן. כן שימשה דלית כחברת מערכת בכתבי העת "עיוני משפט" ו-"Theoretical Inquiries in Law". עם סיום לימודיה התמחתה דלית במחלקת הליטיגציה המסחרית של משרד עוה"ד הרצוג, פוקס, נאמן ושות', והמשיכה בעבודתה כעורכת-דין בתחום זה במשרדי עוה"ד נחושטן, ספרן, שרף ושות' וכהן, וילצ'יק, קמחי ושות', במשך כ-7 שנים. דלית החלה את לימודיה לתואר השני במסלול העיוני, ועם מעבר המסלול, החליטה להתמקד כעת במחקרה.

המשבר הכלכלי האחרון המחיש את ההשפעה האדירה שיש לשוק הפיננסי על הכלכלה בכללותה. השפעה המדגישה את חשיבות ביצועה הנכון של הרגולציה הפיננסית, המיוצרת כיום במידה רבה ברמה הגלובלית, כך שתצליח למנוע משברים פיננסיים נוספים. כתוצאה מהמשבר חלו שינויים במבנה המערכת הרגולטורית הגלובלית, שינויים אשר הובילו להעלאת הצעות חדשות לביצוע רגולציה פיננסית אופטימלית, המיועדות ליישום במדינות השונות.

עבודת המחקר תעלה את הספק האם הצעות אלו תוכלנה למנוע את המשבר הבא. בהסתמך על הטענה כי הצעות החקיקה הן תוצאה של המבנה הרגולטורי, תסקור עבודת המחקר את המבנה הנוכחי של מערכת הרגולציה הפיננסית הגלובלית, ותראה כיצד הוא מוסיף להיות אחראי לחלק מהכשלים בהצעות החקיקה החדשות. עבודת המחקר תבקש להציע מודל למבנה רגולטורי פיננסי שיאפשר יצירת חקיקה פיננסית אופטימלית. מודל שיתבסס על בחינת שני שיקולים מבניים עיקריים – הראשון, יצירת רגולציה פיננסית ע"י רגולטור גלובלי לעומת רגולטור מדינתי, והשני, ביצול החקיקה הפיננסית לגופים רגולטוריים שונים, שכל אחד מהם מתמחה בענף פיננסי מסוים (כגון פיקוח נפרד לגבי בנקים, שוק ההון וכו') לעומת איחודה אצל "רגולטור-על", המרכז חקיקה במספר תחומים פיננסיים.

אבירם שחל

הצעת החוקה של ליאו כהן

מנחה: פרופ' אסף לחובסקי

קרוב ל-190 מדינות ברחבי העולם אימצו כבסיס לשלטון החוק מסמך הזוכה לעליונות נורמטיבית מיוחדת - החוקה. בהקשר הזה, מוזכרת מדינת ישראל במחקרים רבים דווקא כמקרה חריג למדינה שטרם אימצה לעצמה חוקה כתובה.

מחקרו של אבירם מבקש לגלות פנים חדשות שלא היו ידועות עד כה על ראשיתו של הפולמוס החוקתי שהתקיים במהלך תקופת המעבר של סיום שלטון המנדט הבריטי במאי 1948 והקמתה של מדינת ישראל, וזאת באמצעות ניתוח הצעת החוקה המרכזית שנכתבה עבור המדינה הצעירה על ידי ליאו כהן. התוצאה הייתה תרכובת מרתקת של משפט עברי עתיק, מורשת קולוניאלית מנדטורית בריטית, משפט בינלאומי ושימוש נרחב של שתלים משפטיים והעתקותם של מודלים חוקתיים שהתפתחו במדינות שונות.

מניתוח הצעת החוקה של כהן, על רקע מציאות גיאופוליטית לא יציבה ושטחים פנימיים, נחשפת גם תמונה מורכבת על תפקידו של המשפט בעיצוב אופייה של חברה מתפתחת בכלל, ומעורר דיון על הגורמים השונים שמשפיעים על ניסוחו של מסמך משפטי חשוב זה בפרט.

אבירם הוא תלמיד מחקר בפקולטה למשפטים, מרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים, ובוגר תואר ראשון מהפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית. אבירם התמחה במחלקה הבין לאומית של משרד גולדפרב, לוי ערן ועבד בעבר כעורך דין בתחום המסחרי-אזרחי.

במקביל לכתיבת עבודת התזה שלו שימש אבירם כעוזר מחקר של פרופ' אסף לחובסקי ומשמש כיום כעוזר הוראה בשיעור "משפט והיסטוריה". מחקר שערך על פרשת אימיניו של השופט גד פרומקין לבית המשפט העליון הוצג במסגרת הכנס השמיני של הארגון הישראלי להיסטוריה ומשפט באוקטובר 2012 ומאמר פרי עטו בפרשה יפורסם בשנת 2013 בכתב העת "קתדרה".

הוועד המנהל

פרופ' רון חריס - דקאן הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן ומנהל מרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים
פרופ' יוסף קלפטר - נשיא אוניברסיטת תל אביב
פרופ' אהרן שי - רקטור אוניברסיטת תל אביב
פרופ' ישי בלנק - סגן דקאן הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן
גב' דפנה מיתר-נחמד
מר אביעד מיתר
עו"ד מאיר לינזן

הנהלה אקדמית

פרופ' רון חריס - דקאן הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן ומנהל מרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים
פרופ' ישי בלנק - סגן דקאן הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן
פרופ' אריאל פורת - יו"ר ועדת תואר שלישי, הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן
ד"ר דפנה הקר - יו"ר ועדת תואר שני, הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן
פרופ' נילי כהן
פרופ' מנחם מאוטנר
פרופ' רועי קרייטנר

מנהלת המרכז

גב' טלי חן - עוזרת מנהלית
גב' זהרה הולצבלט- מזכירת סטודנטים תואר שני ושלישי
גב' שירלי שקד -מזכירת סטודנטים תואר שני

אוניברסיטת תל אביב, הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן
מרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים
טל' 03-6406571 | דוא"ל cals@post.tau.ac.il
http://www.tau.ac.il/law/advanced_studies

